

OOT

Objektově orientované technologie

Požadavky na systém

Daniela Szturcová

Co jsou to požadavky?

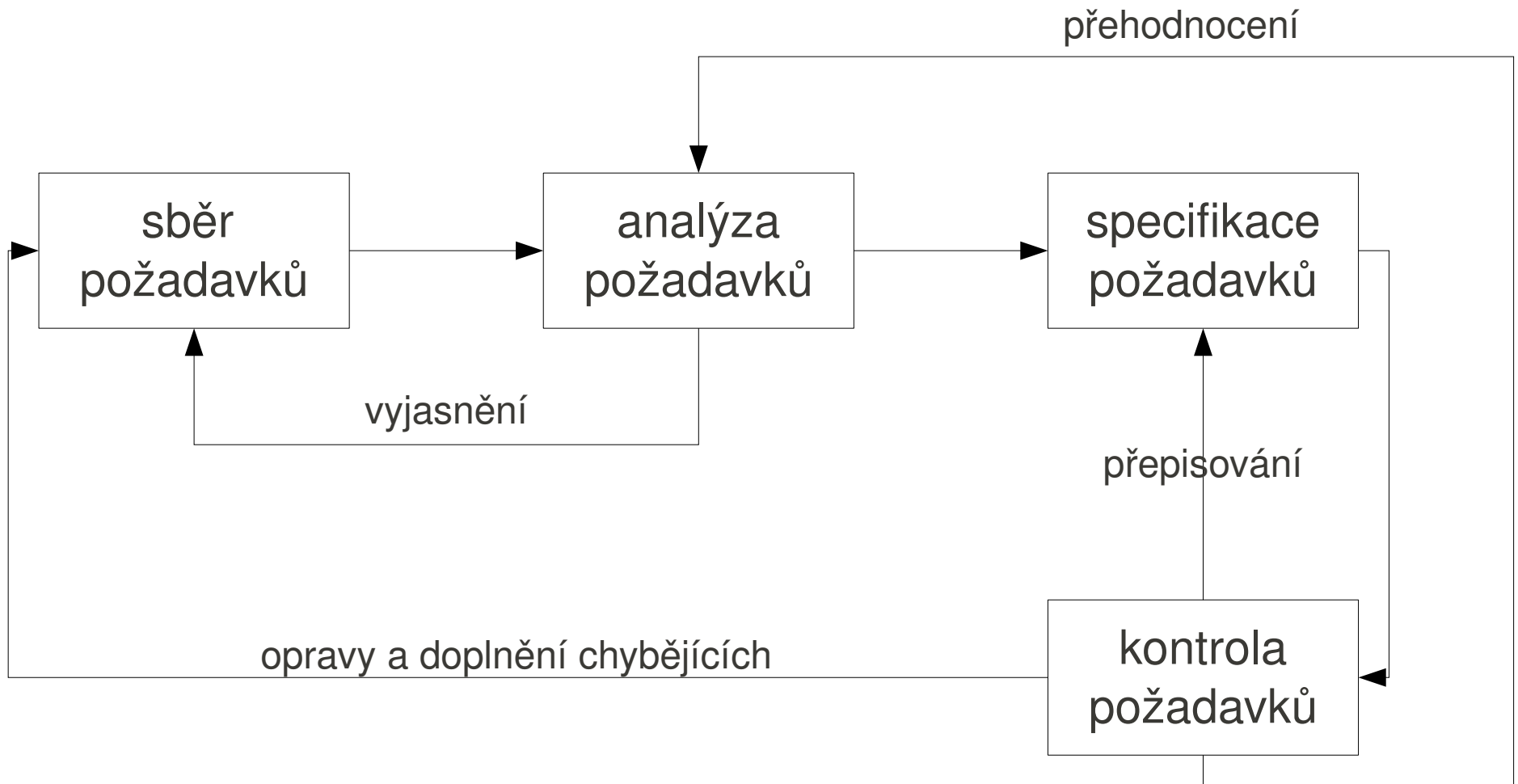
Účelem požadavků je popsat, **CO** by mělo být implementováno.

- Jaké by mělo být chování systému.
- Vlastnosti systému.
- Omezení kladená na systém.

Typy požadavků

- Podnikatelské
  - Uživatelské
  - Funkční
  - Nefunkční
-
- Pochází z jiných zdrojů i fází projektu
  - Funkční by měl mít jasnou vazbu na uživatelský, podnikatelské by měly obsahovat všechny uživatelské

Vývoj požadavků

Sběr požadavků

- Popis vize a rozsahu projektu
- Hledání tříd uživatelů a jejich vlastností
- Výběr produktového šampióna z každé třídy
- Hledání případů užití
- Hledání systémových událostí a reakcí na ně
- Dílna požadavků – společně: zainteresovaní & analytici
- Sledovat uživatele při práci, zlepšováky starého systému, recyklace požadavků předchozího projektu

Analýza požadavků

- Upřesňování požadavků tak, aby ji rozuměli všichni zúčastnění
- Hledání chyb a mezer
- Rozpracování obecných požadavků do podrobností, prototypování
- Analýza proveditelnosti
- Jednat o prioritách požadavků

Analýza požadavků – postup 1/2

- Kresba kontextového diagramu
- Tvorba prototypu – technického, UI – pomůže vytvořit společnou představu o systému
- Proveditelnost požadavků – náklady a rizika implementace, přijatelný výkon, konflikty mezi požadavky
- Stanovit priority – dle UC, funkcí systému a požadavků – při žádaných změnách nutno vyhodnotit

Analýza požadavků – postup 2/2

- Vytvořit model požadavků – ERD, DFD, ClassD, StateD, SeqD, Mapa dialogů, Rozhodovací strom nebo tabulka
- Vytvořit datový slovník
- Rozdělit požadavky mezi podsystémy
- Quality Function Deployment(QFD) – analýza vztahů mezi funkcemi a vlastnostmi systému (očekávané&důležité, ale nezmíněné; běžné; bonusové)

Specifikace požadavků

- Zapsat požadavky:
  - podnikatelské – vize projektu
  - uživatelské – UC, tabulka událostí/reakcí
  - ne/funkční – nejlépe s použitím šablony
- Sledovat a zapsat zdroj požadavku
- Označit požadavek jednoznačným identifikátorem
- Zapsat podnikatelská pravidla
- Zapsat kvalitativní pravidla – nefunkční požadavky

Kontrola požadavků

- Provést revizi požadavků – z různých úhlů pohledu: analytik, zákazník, tester, vývojář a ve všech vytvořených dokumentech
- Testovat požadavky
- Definovat kritéria kvality pro přijetí systému – co bude rozhodující pro splnění očekávání uživatelů?

Zápis požadavku

<id> <system> **bude**(musí umět) <funkce>

ATM systém bude validovat PIN.

Funkční požadavky – **co** bude systém dělat

"The ATM system shall provide a facility for authenticating the identity of a system user."

Nefunkční požadavky – **jak** budou v systému implementovány funkční požadavky či jak bude systém ovlivněn nároky na kvalitu, rychlost ap.

"The ATM system shall authenticate a customer in four seconds or less."

Ne/Funkční požadavky – příklady

- Funkční – Co bude systém dělat:
  - Bankomat bude ověřovat validitu vložené karty.
  - Bankomat bude ověřovat validitu zákazníkem zadaného kódu PIN.
  - Bankomat vydá na každou kartu maximálně 10000Kč/24 hodin.
- Nefunkční – Jak to bude systém dělat:
  - Řídící systém bankomatu bude napsán v jazyce C++.
  - Řídící systém bankomatu bude s bankou komunikovat kanálem zabezpečeným 512bitovým zašifrováním.
  - Řídící systém bankomatu ověří validitu bankovní karty maximálně do tří sekund.
  - Řídící systém bankomatu ověří validitu kódu PIN maximálně do tří sekund.

Taxonomie požadavků

- Uspořádání požadavků do hierarchie podle typu požadavků.
- Užitečné pro případ mnoha požadavků či pro nástroj na řízení požadavků (vyhledávání, třídění dle typu).
- Úroveň rozlišení – hloubka hierarchie.

Taxonomie požadavků

- Funkční – Skupiny (Internetový obchod)
  - Produkty
  - Rozhraní
  - Objednávka
  - Platba
- Nefunkční – hledisko posuzování
  - Výkon
  - Kapacita
  - Dostupnost
  - Shoda se standardy
  - Zabezpečení

Atributy požadavků

Priorita (MoSCoW – dle UP) – ovlivní termín realizace

- Nezbytný (M) – tvoří jádro systému
- Nutný (S) – rozšiřuje jádro o nutné funkce
- Eventuální (C) – bylo by dobré je realizovat, ale systém bude schopen fungovat i bez něj
- Chceme mít (W) – lze chápat jako “třešinku na dortu”
- Význam požadavku – měl by určit doménový expert
- Upřednostnění požadavku – dohoda zadavatele a tvůrce, ovlivní termín implementace

Atributy požadavků (RUP)

- Status
  - Navrženo/Přijato/Odmítnuto/Začleněno
- Benefit(význam)
  - Kritický/Důležitý/Užitečný
- Effort(snaha) – ohodnocení normohodinami
- Risk(riziko) – vysoké/střední/nízké
- Stability(stabilita) – vysoká/střední/nízká
- TargetRelease(cílová verze, upřednostnění)

Hledání požadavků

- Konzultace – důležitá je volba osob
- Dotazníky – mohou chybět důležité informace, které vyplynou z osobního styku
- Dílna požadavků – doporučuje se menší skupina – zástupci obou stran, pouze zapsat nápady, zpřesňování a vyloučení požadavků nechat na fázi analýzy

Hledání požadavků

Noam Chomsky – tři procesy při výběru relevantnosti požadavku:

- **Odstranění** – informace je odfiltrována
- **Deformace** – informace je modifikována souvisejícími mechanismy tvorby a halucinace
- **Zobecnění** – tvorba pravidel, víry a zásad týkající se pravdy a klamu

Tyto filtry jsou mechanismem utvářejícím přirozené jazyky. V případě, že chceme zachytit požadavky a udělat jejich analýzu, je důležité o nich vědět.

Zdroje, literatura

- Wiegers, K. E.: Software Requirements 2
- J. Arlow, I. Neustadt: UML a unifikovaný proces vývoje aplikací
- M. Fowler: Destilované UML